

TESTNEVELÉS SPORTS:

ÉS

dik. Nappal 25–29 fok, éjszaka 1–15 fok között. Gyenge szél.

A következő két napon: változó felhőzet, a hőmérséklet emelkedik.

A Szezei-csatorna kérdésével foglalkozó 22 hatalmi értekezlet augusztus 16-i délutáni ülése

Az augusztus 16-i délutáni ülésen az értekezlet tagjai ráérték a kérdés lényegének megvitatására. Az USA, Svédország, Portugália, Olaszország és Indonézia képviselői kifejezték kormányuk álláspontját a megvitatott kérdésben. Unden, Svédország küldötte kijelentette, hogy kormányának véleménye szerint a Szezei-csatorna kérdését az Egyesült Nemzetek Szervezetében kell megvitatni. Portugália képviselője után Abdulani, Indonézia külügyminisztere szólalt fel. Beszédre magára vonta a figyelmet a kérdés realista módon való felvetésével és jól megalapozott érvelésével.

J. F. Dulles felszólalása

J. F. Dulles, az USA külügyminisztere a délutáni ülésen beszédet mondott, amelynek végén tervet tervezett elő, amelynek alapján a következő elveket kellene érvényesítenie:

1. A csatornát, mint nemzetközi víziutat, hathatósan kell adminisztrálni, az 1888. évi, Szezei-csatornára vonatkozó egyezmény előírásának megfelelően szabadon és biztonságosan kell tenni.

2. A csatorna adminisztrációját nem szabad befolyásolni semmilyen nemzeti politikának bárki részéről.
3. El kell ismerni és eleget kell tenni Egyiptom valamennyi törvényes érdekeinek a csatorna adminisztrálásában, beleértve annak jövedelmének méltányos részét.
4. Intézkedni kell a Szezei-csatorna Társaság megfelelő kártalanításáról.

kormány is elismar. Ez ezért ebben a helyzetben nem következhetett be semmi változás sem az államosítás előtt, sem pedig azután.

A továbbiakban kijelentette, hogy a Szezei-csatorna Társaság az angol kormány képviselőjének az alexandriai vegyes ítélet írásához írt emlékirata alapján jogi személy az egyiptomi törvények szerint és az így az egyiptomi törvények joghatósága alá tartozik. Ezért — mon-

ditta Abdulani — a Szezei-csatorna Társaság államosítása nem jelent egy nemzetközi társaság, vagy idegen nemzetiségű társaság államosítását, hanem egy nemzeti magántársaság államosítását, saját törvényes kormányával, mindenben tiszteletben tartva a kompenzációra vonatkozó törvényeket. Ha elismerjük ezt, az államosításhoz fűződő kérdéseket, megvitatathatja a két fél, szükség esetén egy harmadik fél segítségével.

Abdulani a továbbiakban hangoztatta, hogy az 1888. évi egyezmény főbb cikkelyeinek figyelmes tanulmányozása után arra a következtetésre jutott, hogy az egyezmény jelenleg is alkalmazható a szabad hajózás alapvető szavatosságaként. A résztvevők száma kiszélesíthető a jelenlegi világhelyzetből eredő érdekeknek megfelelően.

Indonézia küldötte befejezésül rámutatott arra, hogy a Szezei-csator-

na használata megfelel Egyiptom érdekeinek és hogy a csatornán való szabad átkelést biztosítani kell minden ország számára megkülönböztetés nélkül. Egyes országok — mondotta — kételkednek abban, hogy Egyiptom tiszteletben tartja ezt a biztosítékot, de ez esetben — hangsúlyozta Abdulani — nem nehéz találni más országokat, amelyek hajlandók megerősíteni ezt a biztosítékot.

Az indonéziai küldötség vezetőjének beszéde a londoni értekezleten

LONDON. (Agerpres). A TASZSZ közli R. Abdulani-nak, az indonéziai küldötség vezetőjének a londoni értekezlet augusztus 16-i délutáni ülésén elhangzott beszédét.

Volt egy idő, — mondotta az indonéziai delegátus — amikor mélyregeen csodálkoztunk az angol kormány elhatározása felett, hogy mozgósítja minden legyőzött erejét a Szezei kérdés rendezésének kikényszerítésére. Bármi is lenne a vizsgálat, — folytatta R. Abdulani — a világközvélemény által támogatott tárgyalások a jelenlegi problémák békés megoldásához kell, hogy vezessenek. Lehet, hogy ez sok időt igényel, de rövid idő alatt is elérhető. Egyre szorosabban fűződik azonban jelenlegi életünkhez az a felismerés, hogy a háború két, vagy több ország közötti kapcsolatok rendezésének elavult módszere.

Az afrikai és ázsiai kis országok félnek attól, hogy egy napon ismét elfoglalják őket a nyugati hatalmak az álláspontok, vagy az érdekek összetűzése folytán.

Az ázsiai és afrikai országok és a nyugati világ országai között létrejött kapcsolatok legnagyobb részét képezik, vagy nagyobb mértékben elavultak és azokat a jelenkori élet feltételei kell tekinteni. Azokat felül kell vizsgálni, összhangba hozva a nemzetek közötti jelenlegi kapcsolatokkal és az egész emberiség felszabadulása irányuló törekvéssel.

Olykor a felszabadulási folyamat akadálytalanul megy végbe, amire a legjavogóbb példa az a tény, hogy maga az angol kormány függetlenséget adott India, Pakisztán, Burma és Ceylon nemzeti kormányainak. Máskor ez a folyamat veszélyes következményekkel jár, amelyeket ha nem ér-

tenek meg, háborúba sodorhatják a világot, vagy a legjobb esetben egy harmadik világháború küszöbére vihetik a világot.

Senki sem tartóztathatja fel azonban a felszabadulást, amely a folyamatok természetes elkerülhetetlen útja.

Indonézia megbizottja hangsúlyozta, hogy a nyugati országokban megjavult az életszínvonal, míg a volt gyarmati országokban, bár fokozatosan növekszik a munka termelékenység, de nem felel meg a lakosság száma növekedésének, ami arra vezet, hogy ezekben az országokban bizonyos visszamaradás tapasztalható.

Meglep bennünket az a vád, hogy megszakítjuk a nyugati országok létfontosságú útjait, mintha nekünk semmi jogunk nem lenne a léthez. A Szezei-csatornát önként rendkívül fontos víziútnak tekintik, amelytől életük, vagy haláluk függ. Bennünket, akik a Szezei-csatorna másik oldalán élünk, nem kisebb mértékben érint a csatorna nemzetközi fontossága, mert ez a víziút Achilles sarkát képezi nemzetgazdaságunknak és nemcsak a mi, hanem sok ázsiai ország nemzetgazdaságának is.

Es mégis, miért nem reagálunk oly energikusan az egyiptomi kormány, a csatorna államosításával kapcsolatban hozott nyilatkozatára. Nem azért, mintha bennünket kisebb mértékben foglalkoztatna a Szezei-csatorna kérdése, mint önöket, hanem mert mi megértjük az egyiptomi kormány jogát a kötelezettség ahhoz, hogy módot találjon népe érdekeinek szolgálatára a nemzetközi kötelezettségek megfelelő tiszteletben tartásának, az egyenlőség és a kölcsönös előnyök elvei alapján.

Ráérve a Szezei-csatorna kérdésének lényegére, Indonézia képviselője hangsúlyozta, hogy ez a víziút és a terület, amely körülveszi, Egyiptom részét alkotja, amit az angol

A nyugatnémet munkásság tiltakozó mozgalma a Német Szövetségi Köztársaság kormányköreinek a Kommunista Párt betiltására irányuló szándéka ellen

BONN. (Agerpres).

A Freies Volk című lap továbbra is számos hírt közöl a Német Szövetségi Köztársaság különböző városából azzal kapcsolatban, hogy a nyugatnémet munkásság fokozza tiltakozó mozgalmát a Szövetségi Köztársaság kormányköreinek azon szándéka ellen, hogy betiltja Németország Kommunista Pártját. Több városban a nagy iparvállalatok termelői társaságai tagjai, valamint a szociáldemokrata párt és a Nyugatnémet Szakszervezeti Szövetség szervezeteinek aktivistái tiltakozó nyilatkozatokat küldenek a Német Szövetségi Köztársaság kormányához. Ezekben a nyilatkozatokban hangsúlyozzák, hogy Németország Kommunista Pártja a demokratikus irányvesséssel való teljes összhangban fejt ki tevékenységét és hogy a Német Szövetségi Köztársaság kormányköreinek a kommunista párt betiltására irányuló szándéka a nyugatnémetországi dolgozók demokratikus szabadságjogainak megszegését jelenti, veszélyezteti a munkásság általános nyugatnémetországi szervezeteit és a demokráciát Németországnak ebben a részében.

A Freies Volk Gelsenkirchenből érkezett híre alapján egyebek között beszámolt Helmut Bilitz-nak, a szociáldemokrata párt tagjának, a Schalker Eisenhütte fémpárt vállalat termelői társaságának elnökének nyilatkozatáról. Bilitz kijelentette, megdöbbent a Németország Kommunista Pártja ellen rendezett pert, amely — mint mondotta — az Adenauer-kormány alkotmányellenes akciója. A továbbiakban hangoztatta, hogy a demokratikus erőknek kényszeríteniük kell a szövetségi kormányt, hogy a kommunista párt betiltása helyett hozzon intézkedéseket a fasiszta katonai szövetségek ellen.

A szociáldemokrata Hans Jupperts, a fémpárt dolgozók szakszervezete Rheinhausen-i szervezeteinek titkára elítélte a kommunista párt betiltására irányuló kísérleteket és rámutatott arra, hogy a szakszervezet 17.000 rheinhausen-i fémpárt munkás nevében határozati javaslatot fogadott el a demokratikus pártok betiltása ellen.

A szociáldemokrata Hans Jupperts, a fémpárt dolgozók szakszervezete Rheinhausen-i szervezeteinek titkára elítélte a kommunista párt betiltására irányuló kísérleteket és rámutatott arra, hogy a szakszervezet 17.000 rheinhausen-i fémpárt munkás nevében határozati javaslatot fogadott el a demokratikus pártok betiltása ellen.

A kommunista párt betiltása ellen hasonlóképpen tiltakozó nyilatkozatokat bocsátottak ki a müncheni fémpárt dolgozók szakszervezeteinek képviselői, Albert Gevenberg, egy Felbert városi nagy iparvállalat termelői társaságának elnöke, Suhr, a müncheni Deutsche Werk hajóépitőtelep termelőtanácsának elnöke, a Kieler Gowardt Werke vállalat termelőtanácsának elnöke és mások.

Az amerikai Demokrata Párt Stevensont jelölte az elnökválasztásokra

WASHINGTON. (Agerpres).

A demokrata párt Chicagóban folyó országos értekezlete egyhangúlag Stevensont jelölte a demokrata párt jelöltjeként az ősz folyamán sorra kerülő amerikai elnökválasztásokon.

Walter Ulbricht levele Joliot Curie-hez

BERLIN. (Agerpres). Az ADN hírügynökség jelenti;

Walter Ulbricht, a Német Demokratikus Köztársaság minisztertanácsának első alelnöke levelet intézett Joliot Curie-hez, amelyben hangsúlyozza, hogy a Német DK kormány támogatja a Béke Világtanácsnak a nagyhatalmakhoz intézett azon felhív-

vását, hogy kössenek egyezményt az atomfegyverrel való kísérletezések eltiltására.

A levél kiemeli, a Német DK kormány a jövőben is minden tőle telhetőt elkövet, hogy az atomenergia békés célokra, az emberiség javára használják fel.

Az RMP KV felhívása 1956 augusztus 23 alkalmából

(Folytatás az 1-5. oldalról)

53. — Román Népköztársaság női Vagyatok részt mind tevékenyen az iparban, a mezőgazdaságban, a kulturális életben, a közügyek vezetésében, a szocializmus építésében, a béke védelmében és az ifjú nemzedék szocialista nevelésében.
54. — Ifjak és leányok, IMSZ-tagok! Dolgozzatok lelkesedéssel és lendülettel a termelési feladatok teljesítésén s az országos építőtevékenység Sajátítsatok el alaposan a tudományos és műszaki ismereteket, a fejlett kultúrát! Vagyatok ki tevékenyen résztvevőket hazánk szocialista építésének művelőit!
55. — Pionírok és iskolások! Küzdjétek mind nagyobb tanulmányi sikereket! Sajátítsatok el szorgalmas munkával minél több ismeret! Erősítsétek szüntelenül az iskolai foglalkozásokat!
56. — A Román Munkáspárt és az Ifjúsági Szövetség tagjai! Harcoljatok az élen az ipar és a mezőgazdaság további fellendítéséért, a népgazdaság technikai előrehaladásáért, a dolgozók anyagi és kulturális életszínvonalának szüntelen emeléséért! Mutassatok péld-

- dát a fegyelmességekben, éberségben és a hazánk szocialista építéséért folyó ódaadó harcban!
57. — Erősítsük szüntelenül a munkásság és a dolgozó parasztság megbontathatlan szövetségét, népi demokratikus rendszerünk alapját!
58. — Fejlesszük tovább és mélyítsük el a román népek és a Román Népköztársaság nemzetiségeinek testvéri barátságát!
59. — Eljen és virágozzék a Román Népköztársaság!
60. — Eljen a Román Munkáspárt, a dolgozó nép vezető és irányító ereje, győzelmeink őszöntője és szervezője!
61. — Eljen a diadalmas marxi-lenini tanítás, a népek biztos vezetője mindenajta elnyomás ellen, a kihasználás alóli felszabadulást és a szocializmus felépítéséért folytatott harcbant!
62. — A marxizmus-leninizmus zászlaja alatt, a Román Munkáspárt vezetésével előre a szocializmus győzelméért szeretett hazánkban!

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége

Az értekezlet nem határozatképes

D. I. Sepilov, szovjet külügyminiszter felszólalása

Elnök ur, uraim!

Mielőtt a különböző országok itt összeült küldöttei megkezdnek az érdemi véleményeserést a Szezei-csatorna való szabad hajózás biztosítását szolgáló intézkedések kérdésében, a szovjet küldötség ezúttal megköszönöm, hogy néhány megjegyzést tegyen az értekezlet megszervezését és munkarendjét illetően.

A szovjet kormány, amely következetes és határozott fíve a nemzetközi feszültség további enyhítésének az egész világban, beleértve a Közel- és Közép-Keletet is, a béke és a nemzetközi világi kérdések és viszályok békés úton való rendezésére irányuló szilárd politikát követve, elfogadja a meghívást a jelen értekezletre. Mi egyetlen céllal jöttünk ide — azzal, hogy más államok képviselőivel együtt, utat találjunk ennek az állapothoz figyelem központjában álló egész kérdésnek a békés rendezésére.

A szovjet küldötség a kellő időpontban részletesen kifejti a szovjet kormány álláspontját a Szezei-csatorna kérdésében. Most csak néhány rövid megjegyzésre szorítkozom.

A szovjet kormány a Szezei-csatorna kérdésében 1956 augusztus 9-én tett nyilatkozatában már rámutatott azokra a lényeges kérdésekre, amelyekben a jelenlegi értekezlet összehívása során megvitatott az állapothoz elismert nemzetközi jogszabályoknak a nemzetközi értekezletek megszervezéséről szóló elveit.

A Szezei-csatorna nemzetközi hajózási rendszerét az 1888-as konstantinápolyi egyezmény szabályozta. Ez az egyezmény a többi között előírta azt, hogy aláíróinak előzetes tanácskozást kell tartaniuk abban az esetben, ha bármilyen kérdés merülne fel a Szezei-csatornán való szabad hajózással kapcsolatban.

A jelenlegi értekezletet azonban az 1888. évi egyezmény aláírói közül csak két állam — Anglia és

Franciaország, valamint az egyezmény aláírói között nem is szereplő Amerikai Egyesült Államok elhatározása alapján hívták össze. Az 1888-as egyezményt aláíró többi államokkal — nem is beszélve más államokról, amelyek szintén érdekeltek a csatornán folyó hajózásban, — nem folytattak tanácskozásokat.

Sajnálatos tény, hogy ezt az elhatározást az egyiptomi kormánnyal való bármilyen előzetes tanácskozás nélkül fogadták el, holott köztudomású, hogy a Szezei-csatorna Egyiptom területén halad át és Egyiptom szuverenitása alatt áll.

Az értekezlet összetételét illeti, mindenekelőtt hangsúlyozni kell, hogy az 1888-as egyezmény aláírói közül számos államot nem hívtak meg.

Valójában az említett egyezményt aláírták az Osztrák-Magyar Monarchia és Németország. Mint ismert, az Osztrák-Magyar Monarchia jogutódai Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia és Jugoszlávia. Mégis, nem hívtak meg egyet sem ezek közül az államok közül.

Azt mondják, hogy Magyarország és Ausztria állítólag lemondtak azokról a jogokról, amelyek az Osztrák-Magyar Monarchia jogutódaként illetik meg őket. Ezek az állítások nem felelnek meg a valóságnak. Kérem Önöket, hogy tanulmányozzák az ezzel kapcsolatban a trianoni békeszerződés 217. szakaszát.

Ebben a szakaszban fel vannak sorolva az Osztrák-Magyar Monarchia által megkötött egyezmények, amelyek Magyarországnak továbbra is be kell tartani. Ezek között meg van említve az 1888. október 29-én létrejött Szezei-csatorna egyezmény is. Ugyanez van előírva a Ausztriára vonatkozó Saint-Germain-i békeszerződés 234. szakaszában.

Nem felelkezhetünk meg Csehszlovákiáról sem, amely az egykori Ausztria-Magyarország területének

jelenlegi részét foglalja magában. Jugoszlávia hivatalosan megerősítette, hogy törvényes örököse azoknak a jogoknak, amelyek az egykori Osztrák-Magyar Monarchiát az említett egyezményből kifolyólag megillettek.

Ami Németországot illeti, annak oszlop egy részét — a Német Szövetségi Köztársaságot — hívták meg az értekezletre, de nem hívták meg Németország másik részét — a Német Demokratikus Köztársaságot. Ez nem tekinthető normálisnak.

Egy olyan nagy hatalomnak, mint a Kínai Népköztársaság, az értekezletre való elmaradása kétségtelenül csökkenti az értekezlet nemzetközi tekintélyét és súlyát.

Nincsen semmi alapja annak, hogy megakadályozzák a Szezei-csatornán való szabad hajózás kérdésével foglalkozó értekezleten való részvételét az arab államoknak, amelyek területi szempontból Egyiptom közeli szomszédai. Ezek az államok mind politikai, mind gazdasági szempontból közelről érdekelve vannak a Szezei kérdés méltányos rendezésében, a csatorna folyamatainak működésében. Ennek ellenére nem kapnak meghívót az értekezletre az arab országok: — Szíria, Libanon, Szaudi-Arábia, Jordánia, Szudán, Líbia, Jemen, Marokkó, Tunisz.

Nem hívtak meg az értekezletre több olyan tengerparti államot sem, amelyek jelentős mértékben használják a Szezei-csatornát, mint: Lengyelország, Bulgária, Románia, Burma, Finnország.

A fentiek alátámasztására engedjek meg, hogy néhány tényt és adatot idézzek.

Összintén üdvözljük Etiópia és Pakisztán képviselőinek az értekezleten való részvételét és ezt teljesen helyénvalónak tartjuk. Azoknak a hajóknak, amelyek 1955-ben Etiópia logóját áthaladtak a Szezei-csatornán, az össztömegük 26.324 tonna volt, a pakisztáni logóját áthaladtak hajók pedig 150.466 ton-

na. Ebben az esetben viszont miért nem hívták meg Szaudi-Arábiát, amelynek a logója alatt 1955-ben 382.957 tonna tartalmú hajók haladtak át a Szezei-csatornán? Miért nincsenek képviselve Lengyelország, Jugoszlávia, Csehszlovákia? Az ugyanabban az évben a Szezei csatornán áthaladt hajók tonnatartalma a következő volt: lengyel logóját áthaladt 336.427 tonna, jugoszláv logóját áthaladt 180.380 tonna, csehszlovák logóját áthaladt 118.161 tonna.

Ezek szerint kétségtelen, hogy a jelen értekezletre meghívott államok összetételében nyilvánvaló szándékosan észlelhető.

Az angol kormány 1956 augusztus 3-ai jegyzéke hangsúlyozza, hogy az értekezlet összetételét tekintetében két szempontot vettek figyelembe: első sorban az 1888-as értekezleten való részvétel, másodsorban a csatorna használatával kapcsolatos legnagyobb érdekeltségek. Valójában azonban nem tartották tiszteletben ezt a két szempontot s az egész sor állam indokolt tiltakozását vonja maga után. Közismertek például ezzel kapcsolatban Jugoszlávia, Magyarország, a Német Demokratikus Köztársaság, Lengyelország és más államok nyilatkozatai.

Az 1888-as egyezmény rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyása helyesebb lett volna, ha az értekezlet színe helyül Kairót választották volna. Végül az értekezlet összehívásának időpontját ugyancsak az érdekeltektől álló értekezlet megválasztása nélkül állapították meg.

Uraim! Figyelembe véve a fentit, lehetetlen be nem ismernünk, hogy a jelen értekezlet összehívása alkalmával sorozatosan és komolyan megsértették számos szuverén állam törvényes jogait s hogy az értekezlet összehívásával kapcsolatban alkalmazott eljárás ellenkezik a nemzetközi együttműködés ama érdekeivel és alapelveivel, amelyek az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmányának alapját képezik.

A szovjet kormány idejében felhívta a figyelmet erre a tényre és több olyan javaslatot tett, amelyek elfogadása reprezentatív jelleggel

adott volna a mostani értekezletnek. Erőszorítás nélkül, sajnos, nem találta az angol kormány támogatására.

A szovjet küldötségnek kétségtelenül észre kellett vennie azoknak a körülményeknek az egészégtelen jellegét, amelyek közepette a jelenlegi értekezletet előkészítették. Olyan tényekről van itt szó, amelyek ellenkeznek az ENSZ Alapokmányának elveivel, mint például az egyes államok által alkalmazott gazdasági megtorlások, a fegyveres erővel való fenyegetések, katonai felvonulások, a tartalékosok felgyűvezése, stb.

Az értekezlet összetételének célzatos jellege, az értekezletnek az egyiptomi kormánnyal való előzetes tanácskozás nélküli összehívása — amely számos ellentétben áll az 1888-as egyezmény előírásaival — s az a tény, hogy az értekezlet értelmi szerzői ultimátum formájában olyan célokat és feladatokat tűztek az értekezlet elé, amelyek nem egyeztethetők össze Egyiptom nemzeti méltóságával és szuverén jogával — mindez nyilvánvalóan arra késztette Egyiptomot, hogy ne vegyen részt az értekezleten.

Összegezve az elmondottakat, arra a nyilvánvaló következtetésre jutunk, hogy a jelenlegi értekezlet sajnos, nem eléggé reprezentatív jellegű. Ennek folytán tehát a mostani összetételében nem illetékes arra, hogy érdemben határozzon a kérdés lényegében. Egy ilyen határozat csakis az összes érdekeltektől álló értekezlet összehívásával, így Egyiptom beleegyezésével, így Egyiptom beleegyezésével fogadható el, hiszen a Szezei-csatorna Egyiptom állami szuverenitása alatt áll.

A szovjet küldötség nemcsak hogy nem szándékszik bonyolítani az értekezlet munkálatait, hanem megtesz minden tőle telhetőt munkálatainak megkönnyítésére, mert a mostani értekezlet bizonyos mértékben hasznos lehet. De, hogy az értekezlet valóban hasznos legyen, elkövetkezésnek és feladatának, valamint munkarendjének meg kell felelni a reális helyzetnek.

Szerintünk ez az értekezlet első lépés a tárgyalások útján és úgy véljük, mindannyiunknak meg kell kísé-

relnünk, hogy véleményeserést és tanácskozásokat alapján olyan megoldást találjunk a kérdés rendezésére, amely elfogadható legyen mind az egyiptomi állam, mind a többi érdekelte állam számára.

Uraim! Azt hiszem, nem szükséges különösképpen hangsúlyoznom, hogy tekintetbe véve a mostani értekezlet körülményeit, mondhatnám előzeles jellegét, nem lenne célszerű, hogy munkálatait ilyen, vagy olyan szervezési eljárással bonyolítsuk.

A különböző államok itt egybegyűlő tisztelt képviselőihez fordulok s felhívom őket, hogy figyelmeiket az ügyrendi kérdésekre összpontosítsák, hanem erőszaktek értesítésére, azért, hogy a Közel-Keleten előállt helyzet ne súlyosbodjon tovább. Egy ilyen értekezleten, mint a miénk, döntő fontosságú, hogy közös megegyezéssel igyekezzünk rendezni a Szezei kérdést.

Minden lehetőséget el kell követnünk, hogy az államok képviselőinek mostani találkozója elősegítse egy közös álláspont kialakulását, egy nemzetközi értekezlet előkészítését, vagy egy más nemzetközi eljárás tekintetében, azzal a céllal, hogy — Egyiptom szuverén jogainak tiszteletben tartása alapján — megvizsgálják a Szezei-csatornán való szabad hajózás kérdését.

A szovjet kormány meg van győződve arról, hogy a Szezei-csatornán való hajózás kérdésének csakis így, módon történő felvetése felel meg a nemzetközi feszültség további enyhülés feladatának, csakis így járhatnának érvényre az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmányának nemos elvei.

Uraim! A Szovjetuniónak nincsen semmiféle különleges érdeke a Közel- és Közép-Keleten. A Szovjetuniónak az Arab-Kelet egyetlen országában sem örvendő kivételes jogoknak s nem is tart igényt efféle jogokra, vagy bármilyen kivételes helyzetre. Az egyetlen, amitől hajlandóak vagyunk távolmaradni, az a Közel- és Közép-Kelet övezete a tartós béke, a népek haladásának és a gyümölcsöző nemzetközi együttműködésnek az övezete legyen.

Láttuk...hallottuk...olvastuk

Egyetlen rendszernek sem fűződik olyan nagy érdeke a tudomány fejlesztéséhez, egyetlen rendszer sem nyújt olyan feltételeket a fejlődésnek, mint a szocialista rendszer. Tudósaink a párt és a kormány által támogatással egyre figyelemreméltóbb eredményeket értek el a tudomány számos ágában, a fizikában, a geológiában, a matematikában, a mechanikában, az állattanban és a mezőgazdasági tudományokban.

egyedülállóan. Gazdagítják országunk energetikai forrásait és sikerrel munkálkodnak a népgazdaság fejlesztésén és hazánk biztonságának megerősítésén. Tudósaink erőfeszítéseinek eredményeként a műszaki gondolkodásnak számos jelentős alkotása jött létre és sikerrel oldód meg a tudomány és a technika fejlesztésének sok réti kérdése.

PILLANTÁS A JÖVŐBE

A televíziót általában mint új, kulturális és szórakoztató technikai eszközt ismerik. Van azonban alkalmazásának kevésbé ismert területe is, amely legalább olyan jelentőséggel bír, mint a szórakoztató műsoradás. Erre utal Pervuhin elvtársnak a XX. kongresszuson elhangzott alábbi ki-jelentése is: „A televíziós technika elérte színvonalát, lehetővé teszi, hogy a televíziót széles körben meghonosítsák az iparban, a közlekedésben és az energetikában a vizuális ellenőrzés, a távirányítás és a diszpécser-munka céljaira. Más szóval a televíziót is fel kell használni a különféle tudományos és termelési feladatok minél jobb és korszerűbb megoldásában.

Az ipari televízió feladata, hogy a tudományban, az iparban, a közlekedésben és a termelés egyéb területein, lehetővé tegye a gépek, berendezések működésének, vagy egyes munkafolyamatoknak megfigyelését nagyobb távolságokból is.

Ma még például az egészségre káros, vagy veszélyes munkahelyeken alkalmazott berendezések működését kénytelenek vagyunk közvetlenül ellenőrizni. A televízió felhasználásával lehetőség nyílik arra, hogy akár több ilyen munkahelyet egy időben,

távolból figyeljük meg és esetleg távolról irányítsuk őket. Az ilyen televíziós összeköttetésnek két fő része van: a felvevőberendezés, amely a megfigyelni kívánt hely képét elektromos jelekké alakítja át és a vevőkészülék, amelyben ezeket a jeleket ismét látható képpé alakítjuk vissza. Ezeknek a működése hasonló a műsorközvetítésnél használt berendezésekéhez. A felvevő és a képvisz-szaadó közötti összeköttetés a műsorközvetítésnél rádióhullámok segítségével történik. Az ipari célra szolgáló berendezéseknél ehelyett igen gyakran kábelben továbbítják az elektromos jeleket.

A használatos felvevőberendezések méretei körülbelül akkorok, mint két egymás mellé állított közepes nagyságu könyv, de készítenek már zseblámpa-méretű felvevőt is. Felvevőként rendszerint az úgynevezett vidikont használják, amelynek legkisebb típusa alig nagyobb, mint egy cigaretta. A kép viszáadására rendszerint közönséges televíziós vevőkészülékeket alkalmaznak, mivel azok sorozatgyártásban készülnek és egészen kis átalakítással alkalmassá tehetők erre a célra.

Az ipari televízió alkalmazási lehetőségei igen sokfélék. Mindazon

kor a helyeken használhatók, ahol a közvetlen ellenőrzés veszélyes, vagy kényelmetlen.

A mindennapos ipari gyakorlatban igen nehéz az erőművek gőzkazánjain elhelyezett vízszint-mutatók leolvasása. Ezek ugyanis rendszerint magasan és nagy hőmérsékletű környezetben vannak elhelyezve, s gyakori ellenőrzésük a kezelőszemélyzet számára igen megerőltető. Egy központi helyen levő televíziós ellenőrző segítségével kényelmesen és gyorsan le lehet olvasni az effajta műszerek állását. Természetesen minden egyes műszer előtt felvevőcsövet kell elhelyezni.

A KÖZLEKEDES területén is találunk már példát az alkalmazására. A rendezőpályaudvarokon a kocsik szétosztását és az egyes kocsiszámok leolvasását a központi forgalmi irodában elhelyezett televíziós vevőkészülék ernyőjén könnyen és gyorsan el lehet végezni. Az egész pályaudvar áttekinthető egy ráirányított felvevőkamera segítségével. A kocsiszámok leolvasása pedig megfelelő magasságban elhelyezett további felvevőkamerák alkalmazásával történik. Természetesen annyi ellenőrzőernyő kell, ahány helyről a megfigyelés szükséges.

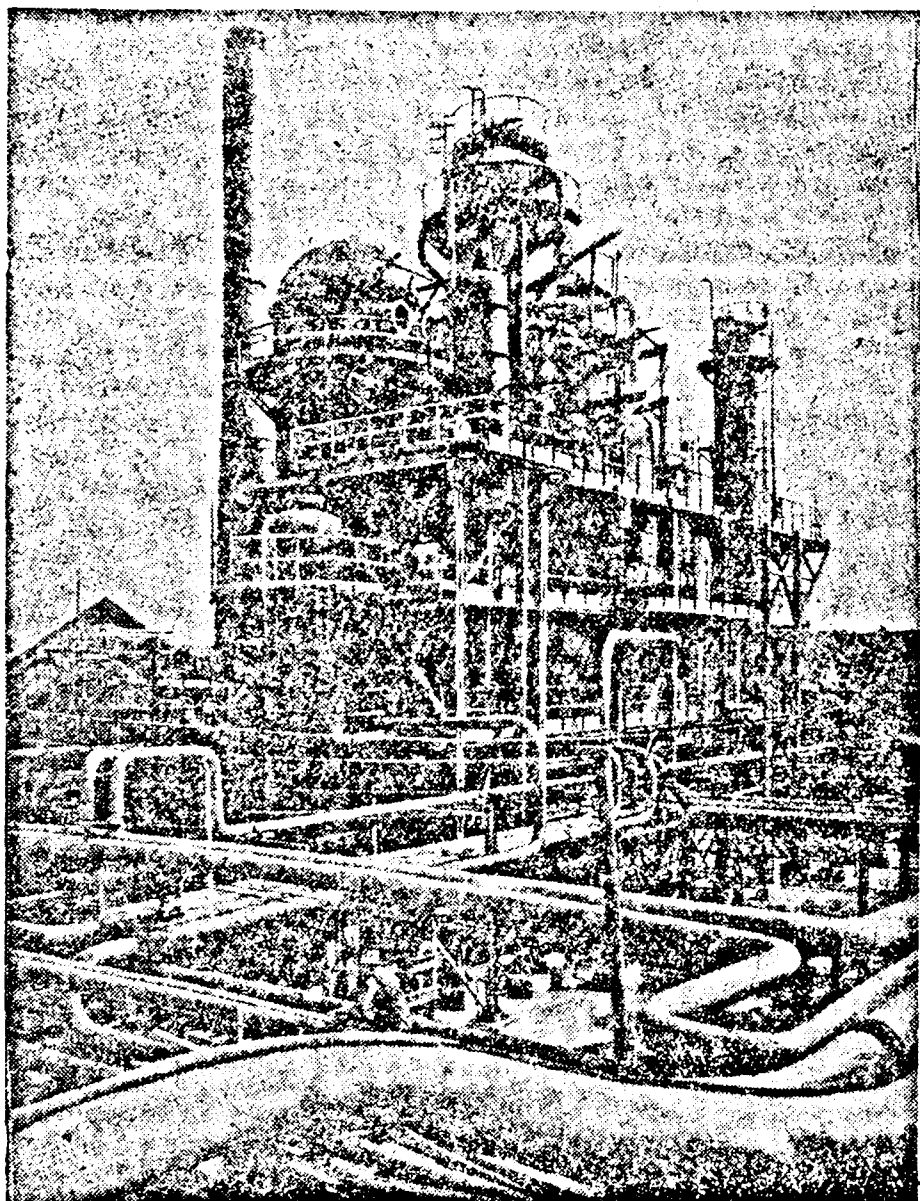
AZ ORVOSTUDOMÁNY is számos területen alkalmazhatja a televíziót. A műköszköp látólemezének képét a vevőkészüléken nagy méretben, egyszerre többen is nézhetik. Ha például operációt közvetítenek televízió segítségével, az orvosok hallgatóság jelenléte nem zavarja a műtétet, s nagyon sokan nézhetik egyszerre, szakszerű magyarázat kíséretében. Természetesen, ehhez nagyon jó minőségű képátvitel szükséges, mivel az egészen finom részleteket is meg kell tudni különböztetni.

Eredményesen lehet felhasználni az ipari televíziót víz alatti felvételek készítésére. Ilyenkor a teljesen zárt felvevőt megfelelő mélységre bocsátják le, fényszórókkal bevilágítják a megfigyelni kívánt területet, s a televíziós vevőkészülék ernyőjén megjelenik a mélyvízvilágának érdekes képe. A tudományos megfigyelésen kívül arra is alkalmas ez a módszer, hogy a buvárok leszállása előtt előzetes tereptanulmányokat végezzenek.

A FILMTECHNIKÁBAN a televízió révén nyersanyag felhasználása nélkül lehet próbafelvételeket készíteni, hiszen a képszerkesztés és a kép beállítás azonnal ellenőrizhető, s így a hibák kijavítása után kisebb a valószínűsége annak, hogy a felvételt meg kell ismételn.

A fenti példák csak érintették azt az óriási területet, ahol az ipari televízió alkalmazási lehetőségei vannak. Az ipari fejlődéssel együtt ez a viszonylag új technika ág is minden bizonnyal gyorsan fejlődik majd és egyre távolabb alkalmazási területe. Híradás-technikailag fejlett országokból már számos eredményről kapunk hírt. A Szovjetunióban például körülbelül egy év előtt elvégezték a rendezőpályaudvarok megfigyelési kísérleteit és azok ki-elégítő eredménnyel jártak. Hazánkban még csak a kezdő lépések történetek meg ezen a területen. A televíziós műsoradás bevezetésével azonban minden bizonnyal az ipari televízió is gyors fejlődésnek indul.

BÜSZKESÉGÜNK

E hónap első óráiban részlegesen működésbe lépett a moldovai 10. lőhajófinomító. Ezzel megkezdte működését nemcsak hazánk, hanem egész Délkelet-Európa legnagyobb finomítója. A finomító világhírű szovjet gyártmányú lőhajóipari berendezést hazai gyártmányú gépekkel egészítették ki. A kitűnő műszaki berendezés biztosítja a gyártási folyamat önműködő és állandó ütemű lefolyását. Az embernek csupán a gépezet működési ellenőrzését kell ellátnia.

A finomító részleges munkába állítása egyike a második öt éves terv első és legnagyobb eredményeinek.

SZÁGULDÓ CSILLAG

Gyakran hallunk mostanában lökhajtásos gépekről. Egy kis túlszáll mondhatjuk, hogy a lökhajtásos repülőgépek már szinte közhírt. De a lökhajtásos gépek is meg nem.

Ugyanis a Montlhéry-i autópályán nemrég indult hivatalos próbájára a Renault gyárban épített első francia lökhajtásos gépkocsi.

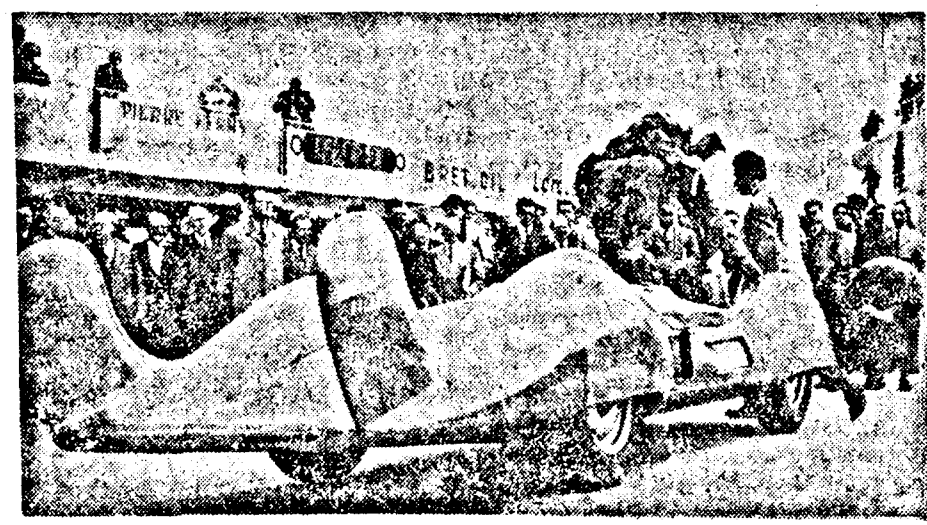
A nagy sebességek kedvelői, az óránként több mint 300 kilométeres sebességgel száguldó gépkocsit „száguldó csillag”-nak nevezték, s az elnevezés máris átvált a köztudatba.

A gépkocsi 4,85 méter hosszú, 1 méter magas, tömege pedig nem haladja meg a 950 kilót.

Az új „csillag” fényét azonban pillanatnyilag elhomályosítja a próbaut eredménye. Az építőknél nagy felelősséggel kell még megküzdnie, ugyanis a turbina magas fordulatszáma (percenként 28 ezer) miatt

hatalmas hőmennyiség szabadul fel, amely — amellet, hogy az alkatrészeket megrongálja, — élvezhetetlenné teszi a száguldást.

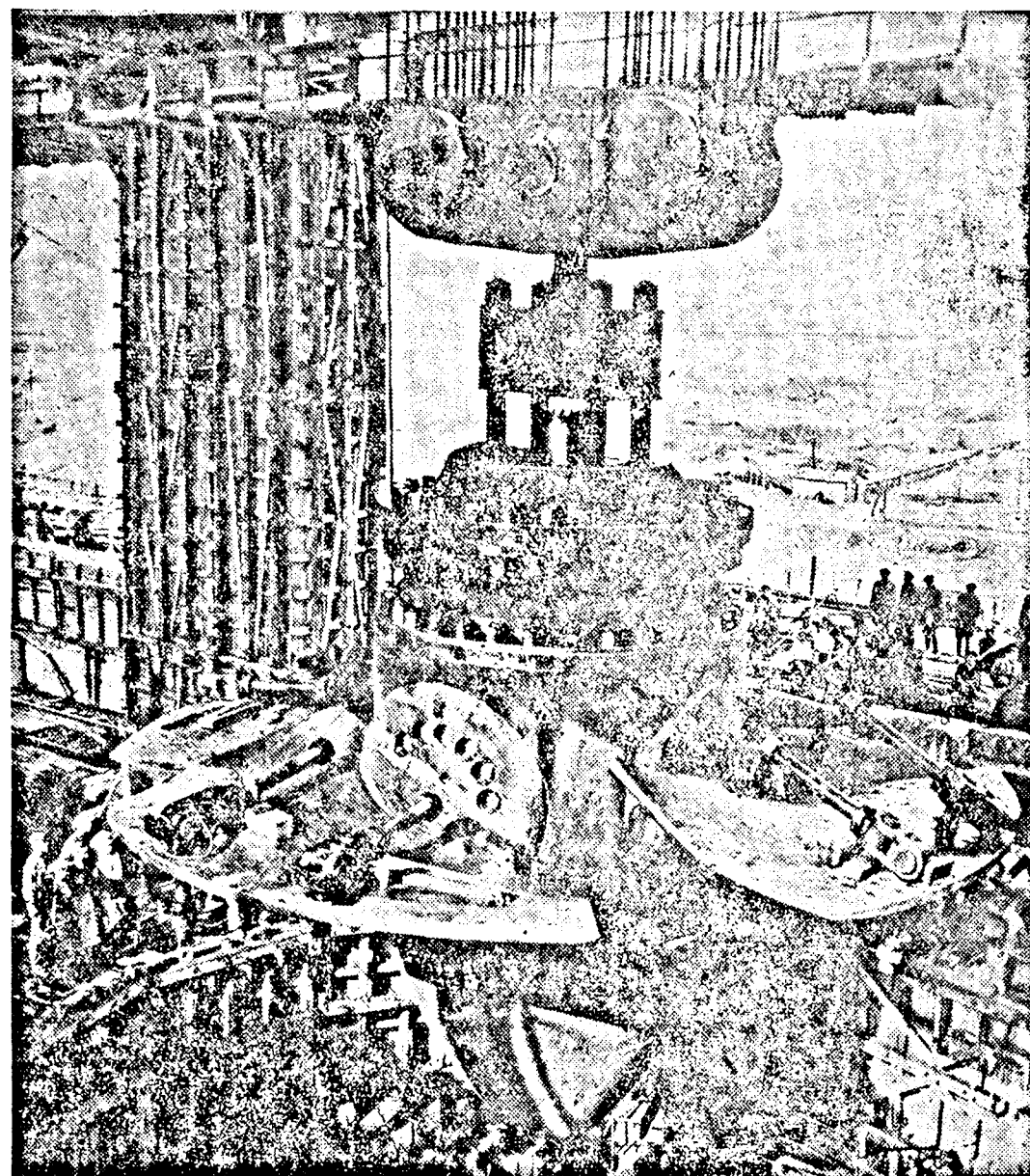
A gép szerkesztői a technikai fogatékossággal kiküszöbölésén fáradoznak, s az eredményt türelmetlenül várják a nagy sebességek kedvelői...

„PEHELYSÜLYŰ” FORGÓRÉS

A Szovjetunióban szinte elképzelhetetlen iramban halad a népgazdaság energetikai alapjainak fejlesztése. Az ország különböző részein egyre-másra épülnek a villamoserőművek. A legfigyelemreméltóbb az, hogy a Szovjetunióban a villamosenergia igen nagy részét ma már vízi-erőművek szolgáltatják. A folyók csendesen hömpölygő és sebesen rohanó víztömegeit egyaránt igába hajtolták, s a billancsba kényszerített víz megadón lép az ember szolgálatába.

Csupán a volgai vízierőművek több mint 12 millió kilóvatt villamosenergia termelésére képesek. Képünk a Gorkij-i vízierőmű munkatelepét mutatja be. Folyóknak a munkálatok a hatalmas, 320 tonna súlyú turbinaforgórész beszerelésére.

Temesváron az ötös villamos végállomásáról indulunk el, hogy megkeressük a Dermatina műbőr gyárat. Temesvári elvtársaink hívták fel figyelmünket erre az aránylag kicsi, de nagyonfontosságú üzemre.

Amikor belépünk a kapun, már az első benyomások rendkívül érdekesek. Szinte lépésről-lépésre figyelemzéstől táblák ötlenek szemünkbe: „Tilos a dohányzás”. Ugyancsak szokatlan az, hogy néhány énekes méréd acéloszlopot is látunk. Előbb rádióantennának néz az ember, s csak utóbb látjuk az acéloszlopok villámhárítók. Ezek után is nyilvánvaló, hogy egy anyagot feldolgozó gyárba érkezünk, ahol minden eszközzel megteremtik a tűzbiztonságot...

Néhány perc mulik csak el és csakhamar felvilágosított kapunk sok kíváncsi kérdésünkre. Bodea Vasile vegyész, technikai vezető irodájában egyik asztalon mintakollekcióit fedezünk fel. Érdeklődéssel vesszük kezünkbe az egyik ilyen színes mintaköteget. Az anyag megszólalásig hasonlít a nyersbőrrel készült bőrhez.

— Bőr ez — magyarázza Bodea elvtárs, — csak anyaga nem a valaha békésen legelésző szarvasmarha bőréből készült, hanem a földgázból előállított vinil-polikloridból és mi ebből gyártjuk a műbort. Egyelőre kabát, utazótáska és társasgépkocsi üléséhez szükséges műbőr-anyagokat gyártunk.

Megrögzött rossz tulajdonsága az embernek, hogy idegenkedik minden olyan anyagtól, amelyet úgy jellemeznek, hogy „mű”. Ép-

Bőr — földgázból

pen ezért kissé gyanakodva kérdeztük meg:

— Mennyiben különbözik ez a valódi bőrtől?

A választ, amelyet Bodea Vasile elvtársól kaptunk, körülbelül így fogalmazhatjuk meg: Jobb, mint a valódi. Hogy miért jobb, elmondjuk azt is szépen sorjában. A műbőr nem reped, tartósabb, mint a valódi. Ezenkívül minőségileg is egyöntetű.

Még egy példát jegyeztünk fel, amely a műbőr kiváló tulajdonságait jellemzi. Ime: a műbőrrel készült kabát nem engedi át a vizet. Sorolhatnánk még tovább, de bennünket teljesen meggyőzőtt és biztosak vagyunk, hogy olvasóinkat is, hiszen a plasztikus anyagok a jövő és előbbi támaszkodásunk is csak a múlt csökevényeiből származhatott.

Nagyon érdekes a gyártási folyamat. Kíváncsiságunk ezen a téren is rövidesen kielégült.

Bodea Vasile elvtárs felbont egy sulyos papírsákokat. Hőfőhő por tünik elő, a legszebb nullás lisztet hasonlíthatjuk. Ez a vinil-poliklorid, a műbőr alapanyaga, földgázból állítják elő. A por gyűrődébe kerül, ahol különböző olajokkal keverik, majd meggyújtják, hogy azután egy másik kis gépben, az úgynevezett malomban addig dolgozzák meg az anyagot, amíg nyúlóssá válik.

Atmentünk egy másik üzemosztályra. Ez sem túlságosan nagy. Üvegfallal körülzárt gépet látunk. A gép vashengerei az üvegfallon kívül vannak. Erre szurokszerű

felkele anyagot helyeznek. A gép végében az üvegfall mögött megfigyelünk egy nagyméretű hengert. Ez lassan forgatja a hengerekre rákötött közel egy méter széles anyagot, amely szalagszerűen halad el infravörös sugárakat kibocsátó lámpák alatt...

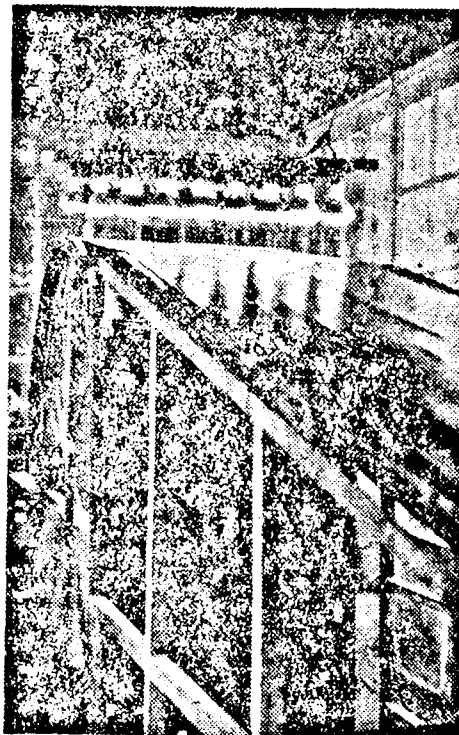
Hogy miért zárták üvegketreche a gépet, erre a kérdésre egy halkszavú ember, Landgraf Sebastian csoportvezető adja meg a választ:

— A munkások egészségét védjük így, mert sok mérgező szabadul fel a munkafolyamatból. A gázokat az üvegketrecheből légtisztító berendezés távolítja el.

Nem szándékunk leírni az egész gyártási folyamatot, de halán említsük meg a polimerizáló gépet, amelybe 480, infravörös sugarakat kibocsátó lámpát helyeztek el. Ezek 180 fokos hőmérsékletet idéznek elő. A polimerizálás folyamán ugyancsak mérgezőgázok keletkeznek, ezeket is a légtisztító berendezések szívják ki.

Még a rakárakat tekintettük meg, gyönyörű látványt nyújtott a feigöngyöltett sok műbőr-lekeres. Kezünkbe vesszük az egyiket, remek bőrkabát anyag. Ismét az a határozott érzésünk támad, hogy ez valóban jobb, mint a valódi.

Bucuszól Bodea Vasile elvtárs még elmagyarázza, hogy a kis

Hírek

A KONZERVEK töltésekor előfordulhat, hogy a dobozok nem telítődnek meg teljesen. A hiányt eddig csak a vevők reklamációjából, vagy a dobozok egyenkénti lemerésével lehetett megállapítani. Angliában ideális mérőeszköz készült, amely segít a megkevert tartalmú konzervdobozokat. Az elektromágneseket a kívánt súlyra állították be és a könnyű dobozokat kiemelik a futószalagról.

A FOGSZUVASODAS okát világosították meg. Egy berlini intézetben elektromikroszkóppal 30—60.000-szeres nagyítással segítségével tanulmányozták a fogszuvasodásnak az ételekben előforduló savak hatására bekövetkező fizikai-kémiai átalakulását. A fogak védőbevonata a kutatások eredménye szerint prizma alakú kristályokból áll, amelyek sűrű masszabá helyezkednek el, s csipkészetük egymásba kapaszkodik. Ez a védőbevonat igen ellenálló hővel és mechanikai hatásokkal szemben, de a felépítésében nagymennyiségben résztvevő kalciumfoszfát, kémmalag nem állandó. Amikor a

táplálékban levő savak behatolnak a fog anyagának legalsó rézagaiba, odohatást fejtenek ki, illetve a kristályok felépítését módosítják. A kutatók további munkája valószínűleg lehetővé teszi ennek az igen kellemetlen betegségnek megelőzését.

NOVEKEDEST ELOSEGITO anyagok hatására a növények embrionális fejlődésükben is új alakokat tudnak létrehozni. Két szovjet kutató kísérletei szerint, ha a buza kalászát ilyen anyagok hatásának tesszük ki, magjában két csira fejlődhetik. E magból két növények különböző alakú elváltásokat mutatnak. Előfordul, hogy a legalsó közös szárcsomóból két külön szár fejlődik ki, vagy ugyanazon a száron két kalász fejlődik, stb. Ez esetben a növekedést elősegítő anyag hatására nem tudott két teljesen különálló csira kifejlődni, de az egészen ki nem fejlődött két csira együttes növekedése úgynevezett embrionális polimeriát váltott ki. Megtörténhetik az is, hogy mindkét csira normálisan kifejlődik, ez a vegetatív polimerizáció.

üzem teljesítménye kétszeresen felülmúlja az ország legnagyobb nyersbőr feldolgozó gyárának napi termelését. De ez még csak a kezdet. Második öt éves tervünk idején bővül a gyár és átterhetnek ugyancsak vinilből burkolmezek, parketták, vízvezeték csövek, Bergmann csövek készítésére és több olyan gyártmány előállítására, amelyekre eddig szinesímeteket használtak.

Megelégedve, sok új élménnyel gazdagabban távozzunk el a műbőr gyárból, csak a fényképünkünk tekint búsán nadrággyára, mert néhány fekete fotót hozott el — emlékül.

(m. s.)